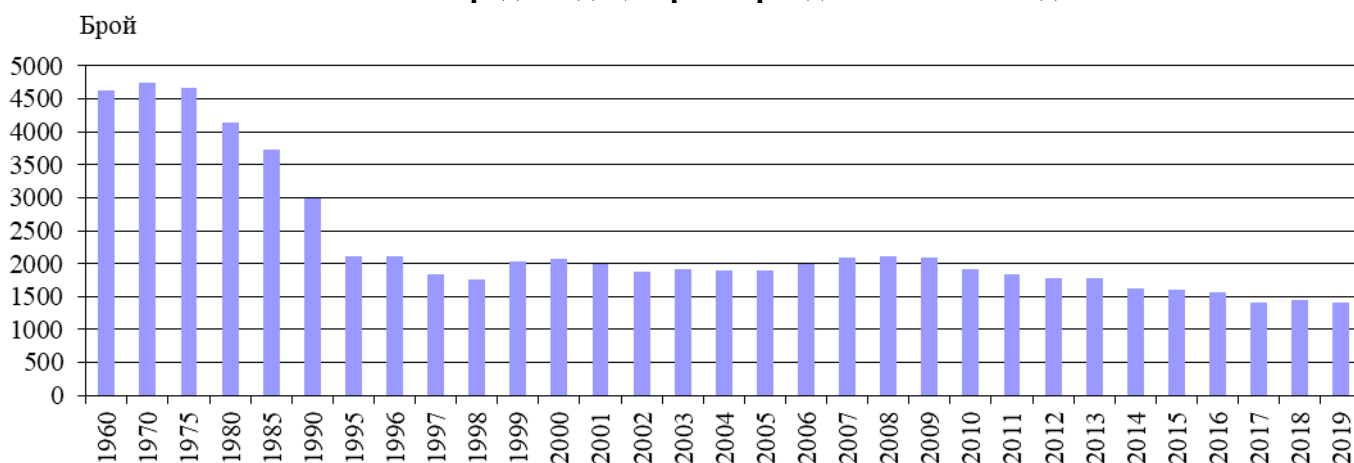

РАЖДАЕМОСТ В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

През 2019 г. в област Шумен са регистрирани 1 418 родени деца, като от тях 1 414 (**99.7%**) са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените намалява с 37 деца, или с 2.5%.

Фиг. 1. Живородени деца през периода 1960 - 2019 година

Коефициентът на обща раждаемост¹ в област Шумен през 2019 г. е 8.2‰, а през предходната 2018 г. - 8.4‰. Броят на живородените момчета е 725 и е с 36 по-голям от този на живородените момичета (689), или на 1 000 живородени момчета се падат 950 момичета.

В градовете и селата живородените са съответно 852 и 562 деца. Коефициентът на раждаемост в градовете е 8.1‰, а в селата - 8.4‰. През 2018 г. тези коефициенти са били съответно 8.3 и 8.5‰.

В регионален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен - 12.4‰ и София (столица) - 9.8‰. В седемнадесет области раждаемостта е по-ниска от средната за страната, като най-ниски стойности се наблюдават в областите Смолян - 6.2‰, и Видин - 6.5‰. Област Шумен и област Силистра (с коефициенти 8.2‰) делят четиринадесето място сред 28-те области в страната, подредени по низходящ ред.

Сред общините в област Шумен, с най-висока раждаемост са Никола Козлево (13.4‰), Каспичан (11.0‰), Венец (9.7‰) и Каолиново (9.4‰), а с най-ниска раждаемост са общините Смядово - 7.1‰, Велики Преслав - 7.0‰, и Хитрино - 5.6‰.

Коефициентът на раждаемост общо за ЕС-28 през 2018 г. е 9.7‰ по данни на Евростат. Най-високо равнище на раждаемост сред европейските страни има Ирландия - 12.5‰, следвана от Швеция с 11.4‰. С най-нисък коефициент на раждаемост в Европейския съюз е Италия - 7.3‰.

¹ Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

Броят на жените във фертилна възраст (15 - 49 навършени години), или размерът на родилните контингенти и тяхната плодовитост, оказва съществено влияние върху равнището на раждаемостта и определя характера на възпроизводството на населението.

Броят на жените във фертилна възраст в област Шумен към 31.12.2019 г. е 35.8 хиляди, като спрямо предходната година той намалява с 0.5 хил., а спрямо 2001 г. - с 13.9 хил. жени.

Съществено значение за намалението на раждаемостта оказват и измененията във възрастовата структура на родилните контингенти. През 2019 г. в област Шумен 75.9% от живорожданията се осъществяват от жените на възраст от 20 до 34 години вкл., които през 2019 г. са 13.8 хил., и са намалели спрямо 2018 г. с 1.9%, а в сравнение с 2001 г. - с 37.7%. Броят на жените в тази възрастова група намалява основно поради по-малкия брой момичета, които влизат във фертилна възраст и емиграционните процеси.

През 2019 г. в област Шумен броят на децата, родени от майки под 18 години е 53, докато през 2018 г. са били 62. Децата, родени от жени на възраст над 40 години са 34.

Тоталният коефициент на плодовитост¹ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. **През 2019 г. средният брой живородени деца от една жена в област Шумен е 1.51, при 1.58 за страната.** В градовете този показател е 1.41, а в селата - 1.64. За сравнение, през 2001 г. тоталният коефициент на плодовитост в област Шумен е бил 1.35 деца, а през 2018 г. - 1.53 деца.

Средната възраст на жените при раждане на първо дете в област Шумен през 2019 г. е 26.4 години, при 26.2 години през 2018 година. През 2019 г. са регистрирани 23 случая на многоплодни раждания, като при 22 от тях са родени по две деца, а в един случай са родени три деца. Спрямо 2018 г. броят на многоплодните раждания се запазва същият.

През 2019 г. броят на живородените извънбрачни деца в област Шумен е 758. От 1995 г. в областта се наблюдава тенденция на увеличаване на извънбрачните раждания. Техният относителен дял от 33.8% през 1995 г. достига до 61.2% през 2013 година. След това относителният дял на извънбрачните живородени деца намалява и достига до 53.6% от всички живородени през 2019 година.

Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на фактическите съжителства сред младите хора. За 90.0% от живородените извънбрачни деца в област Шумен има данни за бащата, което означава, че тези деца най-вероятно се отглеждат в семейна среда от родители, живеещи в съжителство без брак.

В регионален аспект най-висок е относителният дял на извънбрачните раждания в областите Враца (76.6%) и Ловеч (74.8%). Този дял е над 50.0% във всички области на страната с изключение на Разград (47.8%), Благоевград (47.1%) и Кърджали (32.5%).

¹ Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирения, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.